

VIỆN KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM
VIỆN NGHIÊN CỨU ĐÔNG NAM Á
NGUYỄN THU MỸ
(Chủ biên)

MỘT SỐ VẤN ĐỀ CƠ BẢN VỀ HỢP TÁC ASEAN+3

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC XÃ HỘI
HÀ NỘI - 2008

VỚI SỰ THAM GIA CỦA CÁC NHÀ NGHIÊN CỨU:

- 1. PGS.TS. Phạm Đức Thành**
- 2. PGS.TSKH. Trần Khánh**
- 3. PGS.TS. Lê Bộ Lĩnh**
- 4. PGS.TS. Đỗ Tiến Sâm**
- 5. TS. Hoàng Khắc Nam**
- 6. Ths. Nguyễn Văn Hà**
- 7. Ths. Bùi Trường Giang**
- 8. Ths. Phạm Hồng Phượng**
- 9. Đàm Huy Hoàng**
- 10. Võ Xuân Vinh**

MỤC LỤC

	Trang
Bảng chữ viết tắt	11
Lời nói đầu	15

Chương I

THỰC TRẠNG HỢP TÁC ASEAN+3 SAU 10 NĂM PHÁT TRIỂN

21

I. Khái quát về quá trình hình thành và phát triển của Hợp tác ASEAN+3

21

1. Quá trình hình thành Hợp tác ASEAN+3

21

2. Sự tiến triển của Hợp tác ASEAN+3 kể từ khi thành lập tới nay

26

2.1. Sự tiến triển của Hợp tác ASEAN+3 từ năm 1997- 2005

27

2.2. Sự phát triển của Hợp tác ASEAN+3 từ cuối năm 2005 tới nay

37

3. Một số nhận xét về quá trình phát triển của Hợp tác ASEAN+3

37

II. Thực trạng Hợp tác ASEAN+3 trong 10 năm qua

39

1. Những thành tựu của Hợp tác ASEAN+3

39

1.1. Đóng vai trò nòng cốt trong việc thúc đẩy Hợp tác Đông Á	39
1.2. Thúc đẩy quan hệ hợp tác song phương giữa ASEAN và các nước Đông Bắc Á	49
1.3. Tạo dựng nền móng và thúc đẩy hội nhập khu vực ở Đông Bắc Á	68
2. Những vấn đề của Hợp tác ASEAN+3 sau 10 năm phát triển	76
2.1. Hợp tác ASEAN+3 chưa có mục tiêu hợp tác cho chính nó	76
2.2. Những vấn đề về thể chế	78

Chương II

VAI TRÒ VÀ NHỮNG ĐÓNG GÓP CỦA CÁC ĐỐI TÁC TRONG QUÁ TRÌNH PHÁT TRIỂN CỦA HỢP TÁC ASEAN + 3	84
---	----

I. Vai trò và những đóng góp của ASEAN	84
1. Mục đích thành lập Hợp tác ASEAN + 3 của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á	84
2. Vai trò của ASEAN trong quá trình phát triển của Hợp tác ASEAN + 3	92
2.1. Đóng vai trò chủ đạo trong quá trình thể chế hoá Hợp tác ASEAN + 3	93
2.2. Tổ chức Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á đầu tiên	96
2.3. Xây dựng Cộng đồng ASEAN, một gợi ý về mô hình liên kết khu vực Đông Á	106

3. Đánh giá về vai trò của ASEAN trong Hợp tác ASEAN + 3	110
--	-----

II. Vai trò và những đóng góp của Trung Quốc đối với sự phát triển của Hợp tác ASEAN+3

1. Mục đích tham gia hợp tác ASEAN+3 của Trung Quốc	113
2. Vai trò của Trung Quốc trong Hợp tác ASEAN+3	120
2.1. Vai trò của Trung Quốc quá trình hoạch định đường lối phát triển của Hợp tác ASEAN+3	120
2.2. Vai trò của Trung Quốc trong việc thực hiện các biện pháp thúc đẩy Hợp tác ASEAN +3	121
3. Nhận xét về vai trò Trung Quốc đối với Hợp tác ASEAN+3 trong những năm qua	129

III. Vai trò và những đóng góp của Nhật Bản trong tiến trình Hợp tác ASEAN + 3

1. Mục đích tham gia Hợp tác ASEAN + 3 của Nhật Bản	130
2. Vai trò và những đóng góp của Nhật Bản trong Hợp tác ASEAN+3	133
2.1. Vai trò của Nhật trong quá trình hoạch định đường lối phát triển của Hợp tác ASEAN+3	133
2.2. Vai trò của Nhật trong quá trình thực hiện các biện pháp thúc đẩy Hợp tác Đông Á của EASG	138
3. Đánh giá về vai trò của Nhật Bản trong Hợp tác ASEAN + 3	143

IV. Vai trò và những đóng góp của Hàn Quốc đối với Hợp tác ASEAN+3	144
1. Mục đích tham gia hợp tác A SEAN + 3 của Hàn Quốc	144
2. Vai trò của Hàn Quốc trong tiến trình Hợp tác ASEAN+3	149
2.1. Vai trò của Hàn Quốc trong quá trình hoạch định đường lối phát triển của Hợp tác ASEAN+3	149
2.2. Vai trò của Hàn Quốc trong quá trình thực hiện các biện pháp hợp tác do Nhóm nghiên cứu Đông Á đề xuất	149
3. Đánh giá về vai trò của Hàn Quốc trong Hợp tác ASEAN+3	155

Chương III

TRIỂN VỌNG PHÁT TRIỂN CỦA HỢP TÁC ASEAN+3 TRONG NHỮNG NĂM SẮP TỚI	159
--	------------

I. Những nhân tố tác động tới sự phát triển của Hợp tác ASEAN+3	159
1. Những nhân tố thúc đẩy Hợp tác ASEAN+3	159
1.1. Môi trường an ninh khu vực và nhu cầu tăng cường Hợp tác ASEAN+3	159
1.2. Liên kết kinh tế Đông Á phát triển nhanh tạo lực đẩy cho Hợp tác ASEAN+3	174
1.3. Những diễn biến tích cực trong chính sách của Mỹ đối với Hợp tác Đông Á	185

1.4. Những nỗ lực duy trì vai trò cầm lái Hợp tác ASEAN+3 của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á	191
2. Những nhân tố kiềm hãm Hợp tác ASEAN+3	195
2.1. Những vấn đề giữa các nước thành viên Hợp tác ASEAN+3	195
2.2. Tác động của Tiến trình Thượng đỉnh Đông Á	206
II. Triển vọng phát triển của Hợp tác ASEAN+3	211
1. Các khả năng phát triển của Hợp tác ASEAN+3 trong những năm sắp tới	211
2. Hội nghị Thượng đỉnh ASEAN+3 lần thứ 11 và Chương trình hợp tác của ASEAN + 3 trong 10 năm tới	212

Chương IV

VIỆT NAM VỚI TIẾN TRÌNH HỢP TÁC ASEAN+3

I. Nhìn lại quá trình tham gia Hợp tác ASEAN+3 của Việt Nam trong 10 năm qua	218
1. Mục đích tham gia Hợp tác ASEAN+3 của Việt Nam	
2. Những đóng góp của Việt Nam trong tiến trình hợp tác ASEAN+3	220
2.1. Đóng góp trực tiếp vào sự phát triển của Hợp tác ASEAN + 3	221
2.2. Đóng góp vào Hợp tác ASEAN+3 thông qua ASEAN	225

3. Triển vọng tham gia Hợp tác ASEAN+3 của Việt Nam trong những năm sắp tới	228
3.1. Những thuận lợi và khó khăn của Việt Nam trong quá trình tham gia vào Hợp tác ASEAN+3	230
3.2. Dự báo về triển vọng tham gia Hợp tác ASEAN+3 của Việt Nam trong những năm sắp tới	251
Kết luận	252
Phụ lục	257
Tài liệu tham khảo	298

Bảng chữ viết tắt

Chữ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
ADB	Asian Development Bank	Ngân hàng phát triển châu Á
AFTA	ASEAN Free Trade Area	Khu mậu dịch tự do ASEAN
AMM	ASEAN Ministerial Meeting Hội nghị Bộ trưởng thường niên ASEAN	Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN
AEM + 3	ASEAN Economic Meeting +3	Hội nghị Bộ trưởng kinh tế ASEAN + 3
AMM +3	ASEAN Ministerial Meeting +3	Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao ASEAN + 3
APEC	Asia-Pacific Economic Cooperation	Hợp tác kinh tế châu Á- Thái bình dương
APT	ASEAN Plus Three	ASEAN Cộng Ba
ARF	ASEAN Regional Forum	Diễn đàn khu vực ASEAN
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á

Chữ viết tắt	Tiếng Anh	Tiếng Việt
AEC	ASEAN Economic Community	Cộng đồng kinh tế ASEAN
ASC	ASEAN Security Community	Cộng đồng an ninh ASEAN
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ASCC	ASEAN socio-cultural Community	Cộng đồng văn hoá xã hội ASEAN
ASEAN/PMC	ASEAN Post Ministerial Meeting	Hội nghị sau Hội nghị Bộ trưởng ASEAN
ASEM	Asia - Europe Meeting	Hội nghị Á - Âu
EAEC	East Asian Economic Caucus	Diễn đàn kinh tế Đông Á
EAEG	East Asian Economic Group	Nhóm kinh tế Đông Á
EAFTA	East Asian Free Trade Area	Khu mậu dịch tự do Đông Á
EAS	East Asian Summit Meeting	Hội nghị Thượng đỉnh Đông Á